

■ **ΝΑ ΞΕΚΙΝΗΣΩ** με τα ευχάριστα: το χρέος δεν είναι πρόβλημα. Όλα τα κράτη έχουν χρέος. Η Ιαπωνία έχει πολύ μεγαλύτερο από το δικό μας και σε απόλυτους αριθμούς και σε ποσοστό του ΑΕΠ: πάνω από 9 τρισεκατομμύρια δολάρια, το 250,4% του ΑΕΠ της το 2016. Κι όμως, το επιτόκιο του δεκαετούς ομολόγου της Ιαπωνίας είναι σήμερα 0,063%. Αν η Ελλάδα είχε το επιτόκιο της Ιαπωνίας, θα χρειάζομασταν μόλις 205 εκατ. ευρώ κάθε χρόνο για την εξυπηρέτηση του χρέους! Μεγάλο χρέος σε σχέση με το ΑΕΠ της έχει και η Σιγκαπούρη και παρ' όλα αυτά είναι σταθερά στην πρώτη τριάδα της παγκόσμιας κατάταξης των πιο «γοπτευτικών» χωρών του πλανήτη για να επενδύσει κάποιος.

ΓΙΑΤΙ ΟΜΩΣ δεν έχουμε αυτό το επιτόκιο; Διότι το επιτόκιο δεν το ορίζει αυτός που δανείζεται. Το αποφασίζει ο δανειστής. Αν είναι σίγουρος ότι θα πάρει τα λεφτά του πίσω, το επιτόκιο είναι μικρό. Όσο πιο σίγουρος, τόσο μικρότερο. Αν φοβάται πως θα τα χάσει, το επιτόκιο ανεβαίνει. Όσο η Ελλάδα ήταν εκτός ευρώ, το επιτόκιο δανεισμού μας ήταν διψήφιο. Για πολλά χρόνια ξεπερνούσε το 20%. Όταν μπήκαμε στο ευρώ και οι αγορές ξεθάρρεψαν, άρχισαν να μας δανείζουν με μικρότερο επιτόκιο. Το 2000 το μεσοσταθμικό επιτόκιο δανεισμού της χώρας ήταν 7,1%. Μειωνόταν συνεχώς για να φτάσει το 2007, λίγο πριν από την κρίση, στο 4,5%. Σήμερα, παρά την επιδείνωση της οικονομίας, το μεσοσταθμικό επιτόκιο δανεισμού μας είναι λίγο πιο κάτω από το 2%. Τι συνέβη και έπεσε; Μας δανείζουν οι εταίροι με επιτόκιο μικρότερο από τη μονάδα, μικρότερο από το επιτόκιο με το οποίο δανείζονται οι ίδιοι! Ναι, αυτοί που μας αρέσει να βρίζουμε ως... τοκογλύφους! Για να καταλάβουμε πόσα λεφτά γλιτώνουμε από αυτό: αν εξυπηρετούσαμε το χρέος με το επιτόκιο του 2000 θα έπρεπε κάθε χρόνο να πληρώνουμε μόνο για τόκους 23 δισ. ευρώ!

ΑΡΑ Η ΕΝΝΟΙΑ «κλειδί» για την κατανόηση αλλά και τη διαχείριση του χρέους ονομάζεται «επιτόκιο». Ο λόγος που μπήκαμε στο μνημόνιο ήταν διότι οι αγορές θεωρούσαν πως η Ελλάδα είναι πολύ πιθανόν να χρεοκοπήσει και ουσιαστικά σταμάτησαν να μας δανείζουν ανεβάζοντας το επιτόκιο στο 35%. Γιατί, όμως, οι αγορές απέσυραν την εμπιστοσύνη τους από την Ελλάδα και όχι από την Ιαπωνία; Διότι οι αγορές ζυγίζουν συνολικά τη δυναμική ενός κράτους και όχι σκέτα το χρέος του. Οι αγορές ξέρουν ότι η Ιαπωνία έχει βαριά βιομηχανία, τεχνολογία αιχμής, εξαγωγές, πειθαρχημένη και εργατική κοινωνία, άρα είναι απολύτως βέβαιο ότι θα μπορέσει να ξεπληρώσει το χρέος της. Στον αντίποδα, η Ελλάδα δεν έχει τίποτε και καταστρέφει υπερφορολογώντας τις ελάχιστες παραγωγικές δομές που της απέμειναν. Αρα, και λίγα να χρωστάει, πού θα τα βρει να τα δώσει;

ΕΙΝΑΙ ΣΑΝ την απάντηση στην ερώτηση: Ο Γιώργος χρωστάει 10.000 ευρώ - είναι πολλά ή λίγα; Αν βγάζει τον χρόνο 50.000 ευρώ είναι λίγα, αν βγάζει 10.000 ευρώ είναι μεν πολλά, αλ-

λά με οικονομίες σε κάποια χρόνια θα ξεπληρώσει κι αν δεν έχει κανένα εισόδημα είναι πάρα πολλά! Οι αγορές, λοιπόν, βλέπουν πώς πάει το χρέος της χώρας. Και είδαν ότι στις 31/12/2015 χρωστούσαμε 321,4 δισ., ενώ στις 31/12/2016 χρωστούσαμε 326,4 δισ., σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους. Δηλαδή, το 2016 συνεχίσαμε να φεσώνουμε τα παιδιά μας και τα εγγόνια μας προσθέτοντας περίπου 14 εκατ. ευρώ ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ στο χρέος. Εναν χρεοκοπημένο που συνεχίζει να συσσωρεύει χρέος τον εμπιστεύεσαι να τον δανείσεις; Γι' αυτό το δεκαετές ελληνικό ομολόγο φλερτάρει με διψήφιο επιτόκιο, μολονότι είμαστε υπό την προστασία της Ε.Ε.

ΠΑΜΕ ΤΩΡΑ στο μεγάλο διακομματικό ψέμα: το πρωτογενές πλεόνασμα, δηλαδή αυτά που πρέπει κάθε χρόνο να βάζουμε «στην πάντα» για να πληρώνουμε τουλάχιστον τους τόκους. Κι ένα παιδί Δημοτικού μπορεί να κάνει τις πράξεις: 326,4 δισ. με 2% επιτόκιο δι-

νουν τόκο λίγο πάνω από 6,5 δισ., δηλαδή περίπου το 3,5% των 175 δισ. του ΑΕΠ. Με λιγότερο επίσιο πρωτογενές πλεόνασμα, το χρέος θα συνεχίσει να αυξάνεται! Όσοι σου λένε πως αγωνίζονται ή θα αγωνιστούν να πείσουν τους θεσμούς για μικρότερο πρωτογενές πλεόνασμα, στην πραγματικότητα σου λένε ότι αγωνίζονται για να συνεχίσουν να αυξάνουν το χρέος, δηλαδή για να συνεχίσει η χώρα να βρίσκεται υπό μνημονιακή κηδεμονία! Δεν είναι η τρόικα που ζητάει το 3,5% πλεόνασμα, είναι οι αγορές! Κι όταν λέμε «αγορές» εννοούμε τα χρηματιστήρια όλου του κόσμου όπου ιδιώτες (και όχι κράτη) ζυγίζουν την πιστοληπτική ικανότητα και τις προοπτικές εταιρειών και κρατών. Αν σήμερα ή έστω το 2018 βγει η χώρα στις αγορές, χωρίς την ομπρέλα της Ε.Ε. το επιτόκιο δανεισμού της θα είναι πάνω από 9%. Αυτό σημαίνει νέα επιπλέον «μέτρα» τουλάχιστον 20 δισ. ευρώ τον χρόνο! Από πού θα βρεθούν αυτά τα λεφτά; Τέτοιο σενάριο ούτε στους χειρότερους εφιάλτες μας!

ΟΜΩΣ Ο ΛΑΪΚΙΣΜΟΣ χρειάζεται έναν «κακό». Και τον βρήκε στο πρόσωπο των δανειστών. Αυτοί φταίνε! Αυτοί θέλουν να μας «φτωχοποιήσουν» κι εμείς αγωνιζόμαστε ηρωικά και πέφτουμε στη μάχη. Για το καλό σου, ψηφοφόρε! Και στον λαϊκισμό το πολιτικό σύστημα, μπλε, πράσινο ή κόκκινο, δίνει ρεσιτάλ. Πώς να σου πει ότι η φτωχή Σλοβακία, για παράδειγμα, με μέση σύνταξη 400 ευρώ δανείζει την πλούσια (αναλογικά) Ελλάδα με μέση σύνταξη 880 ευρώ; Πώς να σου πει ότι η «κακή» Γερμανία ήταν ο βασικός χρηματοδότης των 90 δισ. που πήραμε από την Ε.Ε. την περίοδο 1997-2013 ως καθαρές εισροές, δηλαδή ως ΔΩΡΟ, χωρίς να πρέπει να τα επιστρέψουμε, για να εκσυγχρονίσουμε τις υποδομές μας και να ενισχύσουμε την πρωτογενή παραγωγή; Πώς να σου πει ότι αυτά τα λεφτά, μαζί με τα άλλα των δανείων, έγιναν προσλήψεις στο Δημόσιο, συντάξεις σε 50άρηδες και μίζες πολιτικών και διαπλεκόμενων επιχειρηματιών για έργα-μαϊμού;

άρθρο

του ΘΑΝΟΥ ΤΖΗΜΕΡΟΥ*

*Προέδρου του κόμματος Δημιουργία Ξανά!
και περιφερειακού συμβούλου Αττικής

Όλα όσα σου κρύβουν για το χρέος

ΕΧΟΥΜΕ επομένως δύο επιλογές: ή εμφανίζουμε για 2-3 χρόνια πρωτογενές πλεόνασμα 3,5% ώστε οι αγορές να πάρουν το μήνυμα πως «νοικοκυρευτήκαμε» και να μειώσουν το επιτόκιο ή συνεχίζουμε να αυξάνουμε το χρέος, εκμηδενίζοντας κάθε προοπτική εξόδου από τα μνημόνια. Τι προτιμάς; Η Κύπρος, που προτίμησε το πρώτο, δανείζεται σήμερα με επιτόκιο μικρότερο και από της Ιαπωνίας. Το χρήμα δεν έχει μνήμη. Αν οι αγορές πειστούν ότι ένα μέχρι χθες αποτυχημένο κράτος άλλαξε ρότα, είναι πρόθυμες να του δανείσουν με χαμηλό επιτόκιο, διότι πλέον το ρίσκο έχει μειωθεί.

ΑΥΤΟ ΛΟΙΠΟΝ που σου κρύβουν ΟΛΑ τα κόμματα για το χρέος είναι πως όσες διαπραγματεύσεις κι αν γίνουν με τους εταίρους, όσες κόκκινες γραμμές κι αν μπουν, δεν έχουν ΚΑΜΙΑ ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΣΗΜΑΣΙΑ για τις αγορές. Οι αγορές δεν πάνε κι έρχονται στο «Hilton», ούτε περιμένουν τον Τσακαλώτο με το κόκκινο σακίδιο να κάθονται να συζητήσουν με τις ώρες. Οι αγορές κοιτούν τα νούμερα. «Τι κατάφερες να κάνεις, Ελλάδα, μετά από 7 χρόνια εποπτείας και με το μεγαλύτερο κούρεμα χρέους στην παγκόσμια ιστορία; Τίποτε; Δεν παίρνεις φράγκο!». Τόσο απλά.

ΣΕ ΑΦΗΝΕΙ λοιπόν, Ξαναλέω, δεν είναι μερικές μέρες ακόμα διαπραγμάτευση και όλα θα σιάξουν με έναν μαγικό τρόπο. Κι όταν έρθει το 2018 και χρειαστούμε και τέταρτο και πέμπτο μνημόνιο, γιατί στις αγορές δεν βγαίνουμε ούτε ως τουρίστες, πάλι ο λαϊκισμός θα βρει να σου πουλήσει περήφανα φύκια για μεταξωτές κορδέλες. Ζητώντας πάντα να πληρώσεις εσύ τις αστοχίες του κι έχοντας εν τω μεταξύ διορίσει τον νέο στρατό των πελατών του, που κι αυτούς εσύ πρέπει να τους πληρώσεις.

ΤΟ ΧΡΕΟΣ, λοιπόν, Ξαναλέω, δεν είναι πρόβλημα. Το πρόβλημα είναι ο μηχανισμός που συνεχίζει να παράγει χρέος. Αυτός που ακόμα κι αν μας το διέγραφαν ολόκληρο θα το ξανάφτιαχνε σε μερικά χρόνια. Δηλαδή ένα σπάταλο, ανοργάνωτο, αντιπαραγωγικό κράτος που καταδιώκει την επιχειρηματικότητα και ένα κομματικό σύστημα όλων των αποχρώσεων που οδηγεί τη χώρα στη συντριβή για να συνεχίσει να αγοράζει ψήφους πουλώντας διορισμούς των «δικών μας παιδιών» και εξυπηρετήσεις σε «κουμπάρους». Αν αυτό δεν αλλάξει, η Ελλάδα δεν πρόκειται να σηκώσει κεφάλι ούτε το 2117. Κι αλλάζει μόνο με την ψήφο σου. Το να το κάνεις αυτό είναι το πιο σημαντικό σου χρέος.